

Urk, januari 1979

Geachte vrienden,

Met de hulp des Heeren zal uw leraar u enige letteren willen schrijven aangaande de komst naar Urk van mijn vrouw en dochter en van mezelf. Ik zou dat willen doen in een pastorale brief.

Nooit had ik kunnen denken in Urk nog eens als dominee te staan. Des Heeren wegen zijn wonderlijk en hoger dan onze wegen. Vooral ziende op mijn ouderdom had ik niet kunnen denken dat dit nog eens gebeuren zou. Wie kan Gods wijs beleid doorgronden? Zo is het ook hier.

Vorig jaar februari ben ik met een grote smart bezocht, ik dacht dat het griep in mijn buik was. De dokter heb ik ontboden, die wist ook niet wat het was. Ik had een striemende pijn in mijn buik en heb medicijnen gekregen, maar die hielpen ook niet. Zo ben ik een week doorgesukkeld, ik at, dronk en sliep niet. Mijn vrouw kon ook niet helpen, want ze was zelf ongelukkig. Trappen kon ze niet beklimmen en hulp was er weinig. Ik ben die week zo uitermate verzwakt, dat de dokter voorstelde om naar het ziekenhuis te gaan. Veel had ik die week ook inwendig doorleefd. Ik had hoge koortsen en was vooral 's nachts erg in de war. Meestal wist ik niet meer waar ik was en dan was het zo vreselijk koud, want boven was geen verwarming. Het is een wonder, dat de Heere Zich nog over mij heeft willen ontfermen en mij in de dood niet overgegeven heeft. Dat ben ik door Gods genade wel waard geworden. O, wat heb ik de Heere als een waterstroom aangelopen. De bestrijdingen liepen zo hoog, dat ik bang was dat de Heere me voor eeuwig verdoemen zou. O, dat ben ik door genade zo waardig geworden en dat dan de Heere geen onrecht zou doen. Met een ezelsbegrafenis zou ik ten grave dalen, God noch mens zou meer naar me omzien. Dat heeft geduurd tot ik drie dagen in het ziekenhuis lag. De eerste drie dagen heb ik veel smart geleden, want ze waren er niet achter wat ik mankeerde.

's Maandags 13 februari ben ik er in gebracht en woensdagsavonds hebben de doktoren geconstateerd wat ik scheelde. Ik had een kronkel in mijn darm en dat zo ernstig, dat ik de andere dag geopereerd moest worden. Daar lag ik, vrienden, van alles verlaten. Ze zeiden van binnen dat de Heere niet meer helpen zou, het was voor mij voor eeuwig verloren. Ook lag ik wat geldelijke kosten betreft voor eigen rekening. De rekenmeester kwam ook op bezoek. Eerst had ik gemeend met 14 dagen wel thuis te zijn, maar door die operatie werd alles afgesneden. 't Zou openbaar komen, dat ik me bedrogen had, God zou me niet meer helpen, het was afgelopen, zo lag ik daar onder smartelijke pijnen. De dood voor ogen. Ik kon nergens meer heen. Zo heb ik die nacht zuchtende en treurende tot God doorgebracht. Met het vorige kon ik het niet doen. Alles werd afgesneden van mijn zijde. Het was afgelopen.

Daar ben ik het met de Heere eens geworden en heb uit de diepte der ellende en uit het diepst van mijn hart tot God geroepen. Toen werd het stil en was het goed wat God deed. En terwijl ik in mijn smart en ellende lag, riep ik tot de Heere en Hij hoorde. Toen werd het verder zo stil en moest verder afwachten wat de Heere doen zou. Ik wist niet wat er achter lag. Het leven ligt altijd achter de dood.

Ik was uitermate zeer verzwakt en als ik op alles zag moest ik besluiten dat ik onder de operatie zou bezwijken.

Om drie uur donderdagsmiddags ben ik geopereerd. Voor die tijd was mijn vriend H. Bas nog bij me. Ik zei: 'Moet ge niet gaan catechiseren?' 'Nee', zei hij, 'deze dag bleef ik maar thuis.' Ik had er geen erg in dat het zo precair met me stond. Hij vroeg mij of er nog wat te vereffenen was. Ik zei: 'Van mijn kant niet' en van zijn kant was er ook niets. We hebben nog een ogenblik met elkaar gesproken en heb hem gevraagd of hij mij wilde begraven, want ik

dacht dat ik ging sterven. Hij vroeg mij of ik geloofde te gaan sterven en daar ik Gods bedoeling niet wist, antwoordde ik hem: 'Ja.' Ik zei: 'Ge laat maar een paar rouwkaarten drukken met niets er op. Op het sterfhuis zal God u wel te spreken geven en aan mijn graf mag er niet gesproken worden', dat was ik niet waardig.

Toch voelde ik dat de Heere niet verre van mij was, zo lag ik maar te wenen en te schreien. Ik was voor 80% dood, zo zwak, dat ik niet meer wist te leven. Het was voor mij een uitkomst toen ik ter operatie gebracht ben en toen ik daar in dat dodelijkst tijdsgewricht lag, heeft de Heere alles gebroken en toen hoorde God, Hij is mijn liefde waardig. Daar heeft de Heere al mijn schuld en zonden, persoonlijk als ambtelijk, weggenomen. Daar op die tafel is het heimwee der liefde naar en tot God ontsloten. Daar heb ik gezucht en de Heere gesmeekt of Hij mij in de operatie zou laten blijven, want dan zou ik eeuwig bij de Heere wezen. Wat heb ik het gehoopt en wat was ik er dicht bij, niets was er waar ik in kon rusten.

Maar Gods weg was anders. In plaats van te sterven, bleef ik leven. De doktoren hadden ook niets anders gedacht, dan dat ik zou heengaan. Er was nog werk op aarde te doen en daarom moest ik nog blijven. Ik was zeer zwak toen ik bij kwam, o wat had ik een dorst en ik kreeg om het uur een lepeltje water. Wat een smart heb ik nog geleden na de operatie en het is een wonder dat de Heere het nog wel gemaakt heeft. O mijn lezer, ik dacht hoe vreselijk zal het voor een mens wezen verloren te moeten gaan en eeuwig dorst en smart in de hel te moeten lijden. Dat zal onze eigen schuld zijn. Hier zijn er te midden van de smarten nog verkwikkingen, maar daar zal dat niet meer zijn. Maar hier ligt ook een troost voor des Heeren volk, dat de Heere ze in geen nood of dood begeven zal.

's Maandagsmorgens kwam ds. Van der Poel, ds. Smits en ds. Aangeenbrug op bezoek. Wat hebben we op dat kamertje een hemels uur gehad. Voordat deze predikanten kwamen had de Heere me al laten doorschemeren dat Hij nog werk voor me had op de aarde. Hoe dat moest gebeuren, wist ik niet. Maar ook deze leraars hadden er indrukken van, dat de Heere me zeker in mijn ambt herstellen zou. Als de Heere achter een zaak staat, dan hebben we daar niets aan te doen.

Er kwam veel volk op bezoek, overal vandaan. De Heere had het zo beschikt dat ik op een kamertje alleen lag. Wat heb ik daar een toevloeiingen van 's Heeren liefde en nabijheid mogen ondervinden. Het gebeurde dat er soms wel dertig mensen waren, en ik predikte maar. De volheid die er in de Heere is, is onuitputtelijk. Maar een mens moet altijd maar van achteren leren. Daar heeft de Heere me veel alleen genomen en heeft me in het verborgene wijsheid bekend gemaakt. Ik heb veel beschamende lessen van de Heere gehad, welke ik hier niet zal neerschrijven. Alle dingen zijn wel geoorloofd, maar alle dingen stichten niet, zegt Paulus in de Korinthebrief. Daar zijn zulke tere dingen en gelukkig de mens die maar voor de zonde bewaard mag blijven. Dat durf ik tot roem en prijs van de genade Gods betuigen, dat ik in het ziekenhuis een goddelijke, vaderlijke en koninklijke behandeling gehad heb.

Maar God houdt de schuldige niet onschuldig. God rekent hier met Zijn volk af, maar wil niet hebben dat een ander zich daar mee bemoeit, want daar is de Heere met eerbied gesproken Zelf mans genoeg voor.

Een week na mijn operatie kreeg ik vaste spijs. Wat was dat een wonder, dat ik nog een stukje brood kreeg om te eten. Ik werd het zo onwaardig, maar Christus toonde mij, dat Hij voor mij alles verdiend had en dat Hij mij naar ziel en lichaam gekocht had en mij uit alle geweld des satans verlost had. O, wat zonk ik in verwondering weg en tevens beloofde Hij mij dat Hij voor alles zou zorgen, ook voor de ziekenhuiskosten. Wat nam de Heere alle pakken en lasten weg. Hem was het vee en het goud. Ik had niemand lastig te vallen en de Heere heeft de harten zo geneigd, dat ik al de kosten ruimschoots heb kunnen betalen, ja, dat ik nog over had om van te leven. Hoe goed is de Heere als men al zijn bekommernissen op Hem mag wentelen.

Nu ga ik verder om u mee te delen, waarom ik niet sterven mocht, maar dat ik des Heeren wonderen nog mocht gaan verkondigen in de poorten van Sion.

Nadat ik de broodmaaltijd beëindigd had, gaf de Heere me een inleiding in de omstandigheden, waar die bezetene van Gadara in verkeer had. Van hem lezen we dat hij van een legio verlost was en wel bij zijn verstand. In plaats dat de Gadarenen verblijd waren met de Heere Jezus vanwege het wonder verheerlijkt aan de bezetene, baden ze of Jezus uit hun landpale wilde vertrekken. Droeviger zaak hadden de Gadarenen niet kunnen doen. Het was niet te verwonderen dat de bezetene met de Heere Jezus mee wilde om Hem te volgen. Maar des Heeren wegen en gedachten waren hoger dan de zijne. Wat zijn we blind in 's hemelswege. Het is wel te verstaan dat de bezetene de Heere wilde volgen. Maar Christus had heerlijker werk voor hem, nl. om de Zijnen Zijn wonderen te verkondigen en ook om in het land van Dekapolis de grote dingen te verkondigen, die de Heere gedaan had. Nu, zo toonde de Heere mij, dat ik niet mocht sterven in die operatie. Hij had nog werk voor mij op de aarde en bepaalde mij dat ik in mijn ambt hersteld zou worden.

Daarna kreeg ik een inleiding in Zefanja 3 : 8 – einde. Wat werd ik daartoe versterkt. Wat een overgave des harten. En dat aan zulk een, die waardig was eeuwig te verdrinken, Die mij uit en van de wateren des doods had opgehaald, uit een ruisende kuil van modderig slijk en me op een rots gezet, die voor mij te hoog was. Een nieuw lied heeft de Heere me in de mond gegeven. Wat heeft die Gadareen zich in Christus verblijd, waar de Heere hem uit zulk een nood en dood verlost had. Zo is die man de grote dingen Gods gaan verkondigen en ge kunt gerust geloven dat daar tegenstand op gevolgd is. Waar de Heere een kerk bouwt, zet de satan een kapel. Er staat dat ze zich met allen verwonderden, dat staat er ook van de Heere Jezus geschreven, toen Hij te Nazareth preekte. Maar in die verwondering lag de miskennis van Zijn Middelaarschap en zo was het ook bij die bezetene, dat velen er de schouders over ophaalden. Sommigen haalden de schouders er over op, hoewel er ook anderen geweest zijn, die zich verblijd hebben in de daden des Heeren. Zo heb ik in deze tijden veel van de Heere mogen ontmoeten. Alles was me een wonder. De Heere droeg het kind en het kruis. Met al mijn bekommernissen en noden mocht ik een gunstig onthaal bij de Heere vinden, zodat ik al mijn begeerten met bidden en smeken en dankzegging bij God bekend mocht maken. Eens werd ik geleid in de geschiedenis van Martha toen haar broer Lazarus gestorven was. Toen de Heere Jezus wederkwam, was Lazarus al begraven. O, Martha meende dat het nu te laat was. Maar wat zeide de Heere: 'Heb Ik u niet gezegd, zo ge gelooft dat ge de heerlijkheid Gods zien zult?' Welnu zo wilde de Heere me onderwijzen om maar achter Hem aan te komen en Hem alles te laten uitwerken.

Wat is dat een lief werk en grote genadeweldaad. Des nachts had ik vele optrekkingen naar de hemel. O, wat heb ik gemeenschap met de triumferende Kerk mogen oefenen. Als er niets geen zonde tussen God en onze ziele ligt, wat is er dan ruimte en vlakke. O, als dan de hemel in onze harten daalt, geeft dat een vrede, die alle verstand te boven gaat. De Heere sprak tot mij: 'Zalig zijn de reinen van hart, want ze zullen God zien.' O, welk een verzoend Vader in Christus door de Heilige Geest te aanschouwen, wat daarvan afvloeit is niet te zeggen. Al was de zee inkt en de grasscheutjes pennen, zou dat niet beschreven kunnen worden. Jacob heeft er van uitgeroepen: 'Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest.'

In die tijd werd ook mijn vrouw in het ziekenhuis gebracht. Zo lagen we daar als twee stompers. Ten ware de Heere ons een hulpe geweest ware, mijn ziel had in de stilte gewoond. Mijn vrouw leed aan zware suikerziekte. Ook haar heupen waren versleten zodat ze niet lopen kon. Wat moest er van ons worden. Doch de Heere, voor Wiens rekening ik lag zou wel wegen banen waarlangs onze voet kon gaan. De giften bleven nog vloeien. Mijn vrouw is ongeveer drie weken in het ziekenhuis geweest. Veel pijnlijke onderzoeken heeft ze gehad. Resultaten heeft het weinig opgeleverd, want opereren van de heupen kon niet meer vanwege de suiker. Het enige resultaat was dat ze niet meer behoefde te spuiten. Nu kreeg ze tabletten. Zo ging het leven in het ziekenhuis door. Nadat ik vier weken in het ziekenhuis lag vroeg ik aan de operateur of mijn nooduitgang ook niet weggehaald kon worden, want dat had de dokter beloofd. Maar ik kreeg een ontmoedigend antwoord, dat ik eerst acht weken naar huis

mocht om op te sterken, want ik was nu veel te zwak. ‘Want’, zei de dokter, ‘als ik nu opereer, dan zou u vanwege uw zwakte eronder bezwijken.’ Wat was dat een teleurstelling. En waar kwam dat vandaan. Ik was weer met de rekenmeester bezig en dat gaat altijd verkeerd. Waar moest ik naar toe. Naar huis kon ik niet, want mijn vrouw lag in het ziekenhuis. Mijzelf kon ik niet helpen. O, wat was ik ellendig gesteld. In plaats om ermee onder de Heere te vallen, verviel ik in grote opstand tegen de Heere. Ik was zo vervuld met vijandschap tegen God, dat ik niet geopereerd kon worden. Nu was mijn verwachting afgesneden. Ik werd zo akelig en mismoedigd, dat ik niet wist waar ik het zoeken moest. Het was een schrik van rondom, ik wist me geen raad meer. Het werkte zo op mijn lichaam dat de zuster er verbaasd van was. Zij riep direct de dokter en die wist ook niet wat hij zag. Hij vroeg me wat er aan mankeerde of ik treurde over mijn vrouw. Direct kreeg ik zuurstof en twee grote spuiten. Maar ik schaamde me om de oorzaak tegen de dokter te vertellen.

O, wat is het vreselijk, waar ik zoveel weldaden van de Heere had ontvangen om me zo aan te stellen. Och, ik stak mijn neus in het stof en verfoeide me in stof en as. Dat heeft een dag geduurd en het was donderdagmorgen toen ik onder de Heere mocht vallen en Die me schuldenaar maakte voor Zijn aangezicht. Met kracht kwamen die woorden in me: ‘Zult ge Me dit vergelden, gij godvergetende.’ Och wat werd ik waard, dat God me voor eeuwig verstootte van voor Zijn aangezicht. Maar in de toorn gedacht Hij des ontfermens. Hij deed niet naar mijn zonden en vergold mij niet naar mijn ongerechtigheden. Toen ik ’s middags wat gegeten had, ben ik gaan slapen en mijn slaap was me zoet. Wat was ik uitgerust en verkwikt. Ik had zulk een behoefte om de Heere ervoor te erkennen en toen bepaalde de Heere me erbij wat dat wezen zal als ik straks in mijn kistje zou liggen. Daar zou ik nog heerlijker liggen dan dat ik nu op mijn ledikant had mogen slapen. O, ik kan niet uitdrukken, hoe zalig ik gesteld was. Wat verlangde ik te sterven, hoewel ik wist dat het ’s Heeren tijd nog niet was.

Zo volgde het een op het andere en waar moest ik heen. Ik zal hier niet neerschrijven wat voor teleurstellingen ik in deze, ook met mensen, heb opgedaan. O, wat is Gods weg in het heiligdom en wat gaan Zijn paden door diepe wateren, waarin Zijn voetstappen niet bekend worden. Doch de Heere hoorde mijn verzuchtingen. Ik zag mij en mijn vrouw al in een bejaardenhuis. Als ik dan over de kosten en alles dacht, o dan wist ik me geen raad. Ach van binnen en van buiten zeiden ze dat ik nog bij de God van Ekron zou terecht komen. Wat heeft de Heere me er wonderlijk voor bewaard. Zijn Naam zij geloofd en geprezen.

Nu had de familie Den Breejen al vier jaar geleden voorgesteld om naar hen te komen, dan zouden zij voor ons zorgen. Ik werkte toen nog en had geen vrijmoedigheid om dat te doen. Maar nu hadden ze dat weer gevraagd, want om naar huis te gaan, was afgesneden. Ik heb er wel veel over gedacht om naar huis te gaan, maar dat was een onmogelijkheid. Zelf had ik een nooduitgang waar veel werk aan was gelegen en mijn vrouw kon ook niets meer. Ik mocht het door genade voor de Heere neerleggen en kreeg vrijmoedigheid om het te doen. Zo ben ik na vijf weken in het ziekenhuis te zijn geweest bij de familie Den Breejen te Woudrichem gekomen. Dat mag ik met vrijmoedigheid zeggen, dat de Heere mede optrok en de tijd die ik en mijn vrouw er geweest zijn, was een beste tijd. Niets was er te veel of te zwaar om het ons zo aangenaam mogelijk te maken. Veel liefde en zorg hebben we genoten. Het was vooral voor mevrouw Den Breejen een hele opgaaf ons te verzorgen. Nooit kan ik ze vergelden, wat ze mijn vrouw en mij vergolden hebben. O de Heere vergelde ze, wat ze aan ons ten koste gelegd hebben. Een week later is ook mijn vrouw uit het ziekenhuis ontslagen en heeft ongeveer nog drie maanden mogen leven.

Veel meelevens hebben we ontvangen en de Heere heeft het wel gemaakt. Nu had ik de Heere gevraagd wanneer ik weer zou geopereerd worden of ik met een psalmgezang naar de operatiekamer mocht gaan. Ik was zo bepaald bij de Heere Jezus, toen Hij, voordat Hij naar de Olijfberg ging, de lofzang gezongen had. In die tijd had ik zoveel van de Heere dat ik mijn leven wel had willen geven voor de naam en de zaak des Heeren.

’s Maandags voor Pinksteren kreeg ik een oproep om naar het ziekenhuis te komen. Daar zijn we heengegaan en toen vervulde de Heere mijn begeerte. Ik kreeg dat lieve versje uit Psalm

147 : 6: 'De Heer' betoont Zijn welbehagen, aan hen, die need'rig naar Hem vragen', enz. Des woensdags ben ik geopereerd. Ik had ook nog een breuk en die heeft de dokter ook weggenomen. Toen ik naar de operatiekamer gebracht ben, was ik zo rustig. Mijn hoop was op God. Mijn verwachting van de Heere. O, toen kwam dat lieve versje. Wat was ik rustig. Ik lag in een bed van rozen. Het was goed, wat de Heere deed. Wat geeft dat een gemak om God God te laten. Wat een rust en vrede vervult dan de ziel. Veel zou ik daarover kunnen schrijven, maar dat blijft bewaard voor de eeuwigheid. Spoedig was ik weer bij en lag weer op mijn kamertje. Ik had weinig pijn en geen dorst gelijk de andere keer. De genezing verliep voorspoedig. Ongeveer drie weken ben ik in het ziekenhuis geweest en de Heere was mij tot hulp en sterkte.

De laatste nacht in het ziekenhuis heb ik nog wonderlijke Godsontmoetingen mogen ervaren. De slaap week van mijn ogen. Menigmaal heb ik dat in het ziekenhuis ondervonden. Ach, dan was de Heere zo goed om mij met Zijn heil te bezoeken. Dan gaf Hij mij dat dierbare onderwijs. Dan mocht ik met Maria aan Zijn gezegende voeten verkeren. Dan dropen Zijn gezegende lippen van honing en van honingzeem. Hoe zoet waren mij dan Zijn redenen. Dan kuste Hij mij met de kussingen van Zijn mond. Dan was Zijn liefde de banier over mij. Zo was het ook in die laatste nacht. De slaap week van mij en mijn dierbare Bloedbruidegom leidde mij op een hoge berg. Ach, het was mij of ik op de berg Thabor gebracht was. De Heere bepaalde me erbij vanwaar Hij me vandaan gehaald had. Hij liet me naar beneden zien en ach waar ik ingezet had en uit verlost was, is met geen pen te beschrijven, temeer waar ik in zulke duisterheden en gevaren verkeerd had. O, de Heere had me als het ware van onder de wateren des doods opgebracht, uit de diepte mijner verlorenheid. Ik was als een schaap dat onbedacht zijn Herder heeft verloren. Wat werd dat wonder bij vernieuwing weer groot, ja, zo groot, dat ik wel moest uitroepen: 'En dat aan zulk een, die duizendvoudig de hel verdiend heeft' en nu uit die ruisende kuil en modderig slijk was opgehaald. Wat is Christus toch alleen Zaligmaker, Hij verlost Zijn volk van het grootste kwaad en brengt ze tot het hoogste goed.

Daarna leidde de Heere Jezus me in Zijn Borgwerk van Zijn kribbe tot aan Zijn kruis. Hij was de schuldige in de staat van Zijn vernedering aan Gods recht. Zijn gehele leven was borgtochtelijk van Zijn kribbe tot aan Zijn kruis. Alles was richterlijk. Wat Hij niet geroofd had, moest Hij wedergeven. Hij is tot zonde gemaakt. Och mijn lezer, wat gaan dan de zonden smarten als we ze zien in het licht, wat het Christus gekost heeft. Ik werd in de hof van Gethsémané geleid en aanschouwde Hem kruipende als een worm en geen man. Dat vanwege de toorn God en de bestrijdingen des satans. Zijn zweet werd als grote druppelen bloed die op de aarde vielen, uitroepende: 'Vader, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede.' Daarna bracht Hij mij aan het kruis en toonde mij Zijn zondaarsliefde ten opzichte van mij. Daar hing Hij als een vloek tussen hemel en aarde. Van God verlaten en van mensen veracht. O, wie zal die liefde van Christus kunnen peilen, nademaal Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen leed. Och, dan blijft er geen geest over in een mens en staat hij daar, in verslagenheid des geestes. Wat smart dan de zonde en wat is de zonde dan bitter. O, hoe nodig is het Hem in Zijn vernederende gangen te kennen, zullen we ooit een planting kunnen worden in de gelijkvormigheid van Zijn dood om met Hem op te staan tot een nieuw leven. Wat is Christus dan gestorven om de zonden van Zijn volk. Wat een zegeningen heeft Hij dan verworven. Daar heeft Hij de volle schuld betaald, Zijn Kerk met God verzoend en de eeuwige toorn gloeden Gods geblust. O, wat wordt dat lijden dan een verzoening voor onze zonden. Neen, dan wil de ziel niet anders weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd. Daarna werden we in Zijn gezegende en goddelijke opstanding geleid. Hoe Christus de kwitantie van Zijn Vader had ontvangen en Zijn kerk nu was opgewekt tot een nieuw leven. En waar Christus in Zijn opstanding de vrijgesprokene was ten opzichte van het recht Gods, also is Zijn Kerk in Hem gerechtvaardigd, gelijk de apostel Paulus getuigt dat Hij opgewekt is ter onzer rechtvaardigmaking. In die opstanding van Christus krijgt de Kerk het recht ten eeuwigen leven. Wat zijn de vruchten dan zoet. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid en al wat aan Hem is, is gans begerlijk. We mochten maar in

is, is gans begerlijk. We mochten maar in verwondering wegzinken vanwege de goedheid Gods, te meer waar de Heere me in Zijn hemelvaart inleidde, hoe Hij de hemeldeuren ontsloot, die Zijn Kerk had gesloten. O, wat een ontvangst heeft de Heere daar ontvangen. Hij heeft Zijn Kerk meegenomen en medegezet aan 's Vaders rechterhand. Daar heeft Hij de plaats der ere ontvangen, altijd levend om voor Zijn volk te bidden. Zo mochten we de Heere maar bewonderen vanwege Zijn goedheid mij bewezen. Nu toonde de Heere me dat Hij alles voor mij zou vervullen. We hadden maar nodig om achter de Heere aan te komen. Hij toonde me, hoe Hij op aarde geleefd heeft. De vossen hadden holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen had niets om Zijn hoofd op neder te leggen. Zo was het voor mij nodig achter Hem op aarde aan te komen om mijn kruis te dragen.

O, ik moest de grote les gaan leren, dat Hij moet wassen en ik minder worden. Wij moesten op geen eer op aarde rekenen, Hij was vervolgd en ook wij zouden vervolgd worden. Maar de Heere zou het zo wel maken dat er niet een van de goede woorden op aarde zou vallen. Hij zou me niet begeven noch verlaten. Ach, wat was het tot versterking van het geloof, ja wat heeft de Heere niet een van deze woorden nutteloos ter aarde laten vallen.

Zo zijn we maar doorgetobt, totdat de dag aanbrak dat we het ziekenhuis mochten verlaten. De Heere heeft het wel gemaakt en door de genade Gods hebben we alles kunnen betalen, wat nodig was. We zijn weer teruggekeerd tot de familie den Breejen en zijn daar weer liefderijk ontvangen.

Zo zagen we maar uit wat de Heere doen zou. Hij vervult Zijn woord en beloften, maar dat gaat door wegen die wij niet kennen en paden die we niet weten. We kregen nogal eens volk, zodat ook daarin nog enig verkeer onder en met elkander was. Maar hier is het land der ruste niet, daar me een zware slag trof in het verliezen van mijn vrouw.

Toen ze pas uit het ziekenhuis was weergekeerd, meende ik dat ze wat opgeknapt was, maar een tijdje later ging het achteruit. Ze had nergens lust toe en zo is het einde gekomen. 's Woensdagsavond 5 juli was ze niet als anders. De polsslag ging vlug en haar bloeddruk was hoog. De dokter werd ontboden, maar deze kwam helaas niet. Hij achtte het niet nodig. We hebben een gehele nacht met haar getobt. Donderdagmorgen is ze ontslapen. Om kwart over zes hadden we haar nog geholpen. We hadden nog niets geslapen. Daarna zijn we nog wat gaan slapen. Een uur later toen ik wakker werd, was ze in de eeuwigheid. Wat we met het overlijden van mijn vrouw hebben meegemaakt, gaan we maar voorbij. 's Maandags is ze begraven onder veel belangstelling. Ds. C. Smits van Giessendam heeft de begrafenis geleid. Hierna hebben we ons gemeld bij de commissie van de Oud Ger. Gem. en zijn unaniem aangenomen. Drie beroepen hebben we gehad en dat van Urk aangenomen. Ook ben ik weer hertrouwd en we wonen nu in de pastorie te Urk. Ondanks alle tegenheden maakt de Heere het nog wel. We hebben het wel naar ons zin.

De tijd die we op Urk mogen verblijven moge de Heere nog ten zegen doen zijn, zowel voor de gemeente als voor ons. Ik hoop onder alle verwickelingen, dat God de Almachtige ons drage en schrage. We hopen in liefde, vrede en eensgezindheid met de gemeente te leven.

De Heere mocht de prediking van Zijn woord nog zegenen. Hij gedenke alle zieken, bedroefden en beproefden, weduwnaars, weduwen en wezen. Hij bouwe Zijn volk nog op in het allerheiligst geloof en geve ons te bidden om de vrede van Jeruzalem, wel moeten ze varen die haar beminnen.

Met pastorale groet
Uw leraar